

ARBEIDSBOK FOR

Jegerprøvekurset

2. utgave

Vi gjør deg til en
bedre jeger og fisker

Tun Forlag

Forord

Den 1. april 1986 ble det innført krav om obligatorisk jegerprøve i Norge. Kravet omfatter alle personer som har fylt 16 år, og som ikke er registrert i Jegerregisteret. Formålet med jegerprøven er å oppfylle viltlovens krav om en forsvarlig viltforvaltning og en human og sikker jaktutøvelse.

Totalrammen for jegerprøve kurset er på 30 timer fordelt over ni samlinger. Av disse samlingene skal to foregå ute: tredje samling, som har en tidsramme på tre timer og sjettede samling, som er på seks timer. De øvrige samlingene har en tidsramme på tre timer og foregår innendørs. Med virkning fra og med 2007 ble samling fire, fem og åtte gjort tilgjengelig som e-læring på www.njff.no. Arrangørene oppfordres likevel til å gi tilbud om klasseromsundervisning også på disse tre samlingene. Det nettbaserte opplæringstilbudet er ikke ment å skulle erstatte tradisjonell undervisning, men være et tilbud for den som ikke kan følge undervisningstilbudet fullt og helt under kurset. Kandidatene kan altså selv bestemme om de ønsker å stille til undervisning på disse tre samlingene. Hvis de ikke møter, må de, for å få kurset godkjent, besvare testspørsmålene i e-læringsmodulene og legge resultatet frem for instruktøren på kurset.

De øvrige seks samlingene er det oppmøteplikt på. Ved fravær grunnet sykdom eller lignende kan man ta den manglende samlingen hos en hvilken som helst annen arrangør av jegerprøven.

Hensikten med denne arbeidsboka er at den skal være et hjelpemiddel for jegerprøvekandidatene i arbeidet med stoffet slik at kunnskapene fester seg. For hver samling er det henvist til hvilke kapitler i de to lærebøkene, *Jegerprøveboka og ABC for jegerprøven*, som omhandler pensum. Lover og forskrifter finner du foruten på www.lovdata.no i *Vedlegg til jegerprøvebøkene*.

Arbeidsboka er ingen tentamen for om du vil bestå eksamen eller ikke. Den er en test for deg selv om du har fått med deg det vesentligste av stoffet. Derfor kan det være greit å sette seg ned etter en samling og besvare spørsmålene i arbeidsboka. Diskuter gjerne svarene dine i en pause med noen andre av kandidatene på kurset. Skulle dere ikke bli enige, så får dere hjelp av instruktøren.

Med dette ønsker vi lykke til med kurset og eksamen, og sier skitt jakt når den tiden kommer.

Hvalstad, desember 2009
Norges Jeger- og Fiskerforbund

1. SAMLING

Emner

- Hvorfor jegeropplæring?
- Jakt og holdninger
- Jaktmoral og etikk
- Viltloven
- Interessesmotsetninger i samfunnet
- Human jaktutøvelse

Kursboka

- *Jegerprøveboka*, sidene 41–65
- ABC for jegerprøven, sidene 10–12, 117–121 og 138–142

Spørsmål

- 1 Hvorfor vil du jakte?
- 2 Hvorfor har vi obligatorisk jegerprøve i Norge?
- 3 Hvor lenge har det vært drevet jakt og fangst i landet vårt?
- 4 Hvilket avsnitt mener du er det viktigste i viltlovens § 3? Hvorfor?

- 5 Viltlovens § 19 er meget viktig i forbindelse med jakt. Hvorfor?

- 6 Presiser betydningen av utsagnet «Du behøver aldri å angre et ikke avfyrt skudd».

- 7 Hvor ville du plassere skuddet hvis for eksempel et rypekull letter foran deg?

- 8 En del mennesker er motstandere av jakt. Hva kan du som jeger gjøre for å minske denne motstanden?

- 9 I hvilket område på kroppen til et hjortevilt vil du forsøke å treffe? Hvorfor?

- 10 Det er siste jakt dag. Et hjortevilt du har fellingstillatelse på, dukker opp godt innenfor skuddhold, men du værsetter det. Viltet flykter, det løper fra deg i forholdsvis høy fart. Hva gjør du, og hvorfor?

2. SAMLING

Emner

- Våpenloven
- Våpenets oppbygging og funksjon
- Sikker jaktutøvelse
- Ammunisjon

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 47-50, 66-67, 182-183 og 191-218
- *ABC for jegerprøven*, sidene 103-104 og 122-137
- *Vedlegg til jegerprøvebøkene*

Spørsmål

- 1 Hvor gammel må du være før du kan kjøpe eget våpen? Finnes det dispensasjonsmuligheter?
- 2 Hvilke bestemmelser gjelder for oppbevaring av våpen og ammunisjon?
- 3 Hva er et våpenkort, og når skal det medbringes?
- 4 Hvilken forskjell er det på et hagle- og et rifleløp?
- 5 Hva menes med kaliber i forbindelse med rifle?

- 6 Du er på jakt og møter andre jegere. Hva gjør du før du går frem for å snakke med dem?
- 7 Hvordan skal du alltid forholde deg til et våpen du tar i hendene?
- 8 Nevn situasjoner når våpenet alltid skal være tomt for ammunisjon?
- 9 Hvor skal du ikke ha de andre fingrene når du slår sikringen av eller på?
- 10 Nevn forskjellige typer hagl som finnes på markedet.
- 11 Er det noen begrensning i forbindelse med jakt og de forskjellige hagltypene?
- 12 Du benytter haglskudd med hagldiameter 3 mm. Hva er sikkerhetsavstanden?
- 13 Nevn noen av begrensningene ved bruk av halvautomatiske våpen?
- 14 Hva kreves for å få kjøpe ammunisjon?
- 15 Hvilken haglstørrelse (norsk nr.) vil du velge til jakt på:
 - hare
 - orrfugl
 - ender
 - tiur

3. SAMLING (utendørs)

Emner

- Praksis i forbindelse med våpenhåndtering
- Bekledning
- Avstandsbedømmelse og postplassering

Spørsmål

- 1 Hvordan ser du forskjell på en rifle og en hagle?
- 2 Hvordan skal du oppbevare våpenet under transport?
- 3 Forklar hvorfor snø og fuktighet kan innvirke på skudd du avfyrer.
- 4 Hva er viktig ved bekledning i forbindelse med jakt?
- 5 Hvordan vil du kle deg dersom du skal sitte på post? Hvordan vil du kle deg dersom du skal gå mye?

- 6 Hvor lenge skal du bli på posten under elgjakt?
- 7 Du er tildelt en post. Hva bør du tenke igjennom når du kommer til posten?
- 8 Andre jaktkamerater kommer inn til posten hvor du sitter. Hva skal du alltid gjøre?
- 9 Hva er maksimale skyteavstander for:
- rådyrjakt med haglgevær
 - rådyrjakt med rifle
 - elg i rolig bevegelse
 - hjort som står i ro
 - villrein som beiter
 - rypejakt med haglgevær
 - rev i fart (med haglgevær)

4. SAMLING (eventuelt selvstudium)

Emner

- Artskunnskap

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 75–180
- *ABC for jegerprøven*, sidene 34–80
- Jegerprøven som e-læring på www.njff.no

Spørsmål

- 1 Hva kjennetegner hønsfuglene?
- 2 Hvordan ser du forskjell på and og gås?
- 3 Hvordan grupperes andefuglene våre etter hvor og hvordan de har spesialisert seg til å skaffe seg mat?
- 4 Hvilke kjennetegn har vi på vadefuglene?
- 5 Hva kjennetegner måkene?

- 6 Hva kjennetegner spurvefuglene?

- 7 Hva er forskjellen på duer og troster?

- 8 Hva kjennetegner hjorteviltet?

- 9 Hva kjennetegner gnagerne?

- 10 Hva kjennetegner mårdyrene?

- 11 Hva er forskjellen på horn og gevir?

- 12 Hvilke seler er jaktbare på deler av kysten vår?

- 13 Hvordan ser du forskjell på en oter og en mink?

5. SAMLING

Emner

- Lover og forskrifter som regulerer jakta

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 54–74, 256–261 og 311–322
- *ABC for jegerprøven*, sidene 85–108
- *Vedlegg til jegerprøvebøkene*
- Jegerprøven som e-læring på www.njff.no

Spørsmål

- 1 Hvorfor er jakt regulert gjennom lover og forskrifter?
- 2 Hva menes med høstingsprinsippet?
- 3 Hva menes med en bærekraftig bestand?
- 4 Hvorfor må vi som jegere kjenne til viltloven og forskrifter knyttet opp til den?
- 5 Kan vi jakte i romjulen? Hvis nei, hvorfor ikke?
- 6 Hvor mange patroner kan du lade en pumpehagle med?

- 7 Hvilke bestemmelser gjelder for jakt og offentlig vei eller jernbane?
- 8 Hvilke bestemmelser gjelder for luftfartøy og motorkjøretøy i jaktsammenheng?
- 9 Hva menes med løs på drevet halsende hund?
- 10 Hvilke regler gjelder i forbindelse med forfølgningsretten?
- 11 Hvilke bestemmelser gjelder ved ferdsel med våpen på annen manns grunn (der en annen har jaktrett)?
- 12 Hva sier hundeloven om båndtvangsbestemmelser?
- 13 Hva er definisjonen på en «løs hund»?
- 14 Hva omfatter skyteprøven for storviltjegere?
- 15 Kan vi jakte hjort med løs på drevet halsende hund? Hvis ja, er det begrensninger?
- 16 Hvem utsteder fellingstillatelse på elg, hjort, rådyr og bever?
- 17 Hvis du ikke er fornøyd med tildelingen av fellingsløyve, hvem skal du klage til?

6. SAMLING (utendørs)

Emner

- Praksis i forbindelse med haglskyting
- Rifleskyting
- Feller og fangst
- Kart og kompass

Spørsmål

- 1 Hvordan skal du oppføre deg på skytebanen?
- 2 Prøv å beskrive riktig skytestilling for haglggevær.
- 3 Prøv å beskrive riktig skytestilling for rifle.
- 4 Hvor skal du feste blikket når du forbereder et skudd med hagle?
- 5 Hva menes med at hagla passer?
- 6 Hva menes med øyedominans?

- 7 Hva er årsaken til at to hagler med lik ammunisjon kan ha forskjellig spredning av haglene?
- 8 Hva er maksimal skuddavstand med rifle, og hva er sikkerhetsavstand for rifle?
- 9 Hvilke faktorer avgjør hvor du treffer et dyr i bevegelse i forhold til siktepunktet?
- 10 Hvorfor skal vi etterstrebe anlegg ved skyting med rifle, og hva må vi huske på?
- 11 Hvilke feil er de mest vanlige som foretas ved avtrekk med rifle?
- 12 Hva menes med at en felle skal være selektiv?
- 13 Hvilke to hovedtyper feller har vi?
- 14 Hvilke regler gjelder for de to felletypene?
- 15 Hva kreves for å starte med snarefangst etter rype?

6. SAMLING (utendørs)

- 16 Hva er nedre aldersgrense for å drive fangst, og hvilke arter gjelder denne grensen for?
- 17 Hvordan skal feller merkes?
- 18 Hvilke krav stilles til tilsyn ved levende fangst?
- 19 Har vi meldeplikt i forbindelse med noen form for fangst, og hvem skal vi i så fall melde til?
- 20 Er det tillatt å benytte fotsaks? Hvis nei, hvorfor ikke?
- 21 Hvor ofte skal fangstredskap som dreper, ha tilsyn?
- 22 Hvilke krav til fangstrapportering gjelder i forbindelse med snarefangst av rype?

- 23 Slagfelle er mye benyttet til revefangst. Hvilke regler gjelder for denne felletypen?
- 24 Hvorfor er det viktig at vi er raske på god avstandsbedømmelse?
- 25 Nevn noen tilfeller hvor avstandene ofte bedømmes for korte eller for lange.
- 26 Hva er et kart?
- 27 Hva menes med høydekurver, og hvordan hjelper de oss når vi ser på et kart?
- 28 Hva menes med marsjretningspil på et kompass?
- 29 Forklar kort hvordan du tar ut en kompasskurs.

7. SAMLING

Emner

- Jaktmetoder og jaktformer
- Ettersøk

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 233–256 og 267–296
- *ABC for jegerprøven*, sidene 13–30

Spørsmål

- 1 Nevn fire forskjellige jaktformer ved jakt på hjortevilt.
- 2 Ved jakt forekommer dessverre skadeskyting. Hva bør jegeren gjøre og legge merke til ved skudd mot hjortevilt?
- 3 Hvorfor er det viktig å undersøke skuddplassen i forbindelse med ettersøk av hjortevilt?
- 4 Hvorfor skal vi vente etter påskyting før det praktiske ettersøket starter?

- 5 Hvorfor er det viktig å merke plassen hvor skytter sto, og plassen hvor viltet var ved påskyting?

- 6 Hvilke krav er det til en hund som benyttes ved ettersøk av hjortevilt?

- 7 Hva skal du se etter ved ettersøk av bever?

- 8 Kan forfølgingsretten benyttes ved ettersøk av skadet småvilt?

- 9 Hvilke egenskaper bør en fuglehund ha i forbindelse med skadeskyting av fugl?

8. SAMLING (eventuelt selvstudium)

Emner

- Jakthundrasene
- Grunnleggende dressur

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 219–232
- *ABC for jegerprøven*, sidene 143–146
- Jegerprøven som e-læring på www.njff.no

Spørsmål

- 1 Hvor lenge har vi hatt jakthunder?
- 2 Nevn forskjellige egenskaper vi krever av jakthundene våre.
- 3 Hvilke jaktformer benyttes elghundene til?
- 4 Hva kjennetegner arbeidsmåten til en drivende hund?
- 5 Hvordan deler vi inn fuglehundene etter arbeidsmåten?
- 6 Nevn fire raser som benevnes stående fuglehunder.

- 7 Til hvilken jaktform benyttes halsende fuglehund, og hvorfor?
- 8 Hva menes med en stillende hund?
- 9 Hvilke hjorteviltarter kan jaktes med drivende hund, og hvilke begrensninger gjelder?
- 10 Hvilken type hund vil du benytte til jakt på ender?
- 11 Hvilken type hund vil du benytte til jakt på rev?
- 12 Hva menes med at en hund er støtende?
- 13 Til hvilke viltarter kan du benytte en støtende jakthund?
- 14 Til hvilke jaktformer og på hvilke viltarter er det mest vanlig å bruke apporterende hund?
- 15 Hvilke faser kan vi dele jakthunddressuren inn i?
- 16 Nevn noen eksempler på hva som er positivt med en dressert jakthund.

9. SAMLING

Emner

- Ivaretagelse av viltet
- Rapportering av fangst
- Hvordan kommer jeg meg på jakt

Kurslitteratur

- *Jegerprøveboka*, sidene 262–266 og 297–310
- *ABC for jegerprøven*, sidene 147–155
- *Vedlegg til jegerprøvebøkene*

Spørsmål

- 1 Hva må vi passe på ved utvomming av hjortevilt?
- 2 Nevn noen arter småvilt (også fuglevilt) hvor vi umiddelbart fjerner innvollene.
- 3 Nevn noen arter hvor modningen kan foregå med innvollene i viltet.
- 4 Hvorfor er modningsprosessen viktig?
- 5 Hva menes med døgngader, og hvor mange døgngader bør viltet henge i forbindelse med modning av kjøttet?
- 6 Under hvilke værforhold må vi passe ekstra godt på for at kjøttet ikke skal råtne?

Notater:

Adresser

Tun Forlag AS

Postboks 9303 Grønland
0135 OSLO
Telefon: 21 31 44 00
www.boktunet.no

Bygdefolkets Studieforbund

Postboks 9388 Grønland
0135 OSLO
Telefon: 22 05 48 30
www.bsfstudie.no

Natur og næring fjernundervisning

Som Bygdefolkets Studieforbund

Studieforbundet natur og miljø

Gamle Ringeriksvei 9
1369 STABEKK
Telefon: 67 10 22 60
www.naturogmiljo.no

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Postboks 94
1378 NESBRU
Telefon: 66 79 22 00
www.njff.no

Direktoratet for naturforvaltning

7485 TRONDHEIM
Telefon: 73 58 05 00
www.dirnat.no

Jegerregisteret

8910 BRØNNØYSUND
Telefon: 75 00 79 99
www.brreg.no

www.boktunet.no

Tun Forlag